

4. Економічна безпека підприємств: підручник / Ортинський В.Л., Керницький І.С., Живко З.Б. та ін.; - К.: Алерта, 2011. – 704 с.

5. Розничные торговые сети: стратегии, экономика и управление /кол. авторов; под ред. А.А. Есютина и Е.В. Карповой. - М.: КНОРУС, 2007.- 424 с.- ISBN 978-5-85971-705-7.

6. Бетехтина А.В. Принципы и этапы системы подбора персонала ритейла (на примере торговой сети «N») / А.В.Бетехтина. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://ego.uapa.ru/issue/2011/01/06/>

УДК 330.132/8

Завадських Г.М.
к.е.н, доцент ТДАТУ

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГІОНІВ

Анотація. У статті розглянуто проблеми розвитку економіки регіонів. Визначено основні напрями вдосконалення управління нею.

Ключові слова: економіка, регіон, соціально-економічний розвиток, регіоналізація.

Постановка проблеми. У всьому світі регіони відіграють значну роль у формуванні економічної політики держави, займають активну позицію щодо повноцінного включення їх у соціально-економічний процес. Ефективність реформування економіки безпосередньо залежить від якості регіональної політики. Взаємовідносини між центром і регіонами, а також міжрегіональні економічні відносини в Україні продовжують залишатися неврегульованими, що загострює явища роз'єднаності та дезінтеграції. Нерівномірність регіонального розвитку і рівня життя населення створює передумови для соціальної напруги в суспільстві, уповільнює ринкові перетворення та знижує їх ефективність.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У світовій науці існують різні теоретичні підходи до регіонального розвитку. Проблемами регіональної

економіки займалися такі вчені-економісти, як О. І. Амоша, Є. Дж. Блейклі, З.С. Варналій, М. І. Долішній, Я. А. Жаліло, В. І. Захарченко, І. І. Лукінов, В.І. Мунтіян, В. В. Третьак, Л. А. Яремко та інші. У дослідженнях цих учених увага приділяється реанімації та розвитку потенціалу регіонів. Також питанням формування стратегії економічного розвитку регіонів присвячували свої праці такі вчені, як С.І. Бандур, Л.В. Головка, Б.М. Данилишин, Т.А. Заяць, В.Т. Зінич, В.І. Куценко, Г.І. Онищук, М.І. Фащевський, М.А. Хвестик. Проте в умовах економічних трансформацій виникає необхідність уточнення деяких теоретичних положень регіоналізації економіки і напрямів формування ефективної регіональної економічної політики та забезпечення економічної безпеки регіону. Наукові розробки зазначених проблем потребують узагальнення, систематизації та подальшого удосконалення теоретичних, методичних і прикладних аспектів регіональної економіки України.

Метою дослідження є розробка підходів до формування і розвитку ефективної політики та економіки регіонів.

Виклад основного матеріалу. Розширення економічних можливостей регіонів України є одним з основних чинників, які впливають на зміст і форми входження України у світогосподарські зв'язки, а також на розвиток єдиного ринкового простору всередині країни. Для України збільшення економічної самостійності регіонів продиктоване необхідністю врахування сучасних загальносвітових тенденцій розвитку, серед яких економічна взаємодія регіонів є пріоритетним напрямком [5].

Регіональна економіка як система охоплює виробничі, фінансові, кредитні та суспільні відносини, які виникають і розвиваються на території певного регіону. Під регіональною економічною стратегією розуміють: 1) набір правил і прийомів, за допомогою яких досягаються основні цілі розвитку регіону [2].

Економічна стратегія регіону виробляє правила і прийоми, що забезпечують економічно ефективне досягнення його стратегічних цілей; 2) довгострокові, найбільш принципові установки, наміри у відношенні розвитку

економіки регіонів у цілому. Для реалізації економічної стратегії розробляються стратегічні довгострокові програми і плани. Взаємне ув'язування за часом і ресурсами таких стратегічних цілей дозволяють досягти глобальної мети економічної стратегії – створення і підтримки конкурентної переваги регіону.

На сьогодні головним документом, що визначає передумови формування та реалізації стратегії економічного розвитку є Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року. Слід зазначити, що у цьому документі визначається усвідомлення Урядом потреби у формуванні інформаційного забезпечення стратегічного планування регіонального розвитку. Першим завданням цього документу є забезпечення проведення моніторингу показників розвитку регіонів, районів, міст республіканського і обласного значення для визнання територій депресивними та розроблення програм подолання їх репресивності. Крім того, передбачається проведення оцінки міжрегіональної та внутрішньорегіональної диференціації економічного розвитку регіонів та моніторингу економічного розвитку малих міст і селищ.

Принциповість проблематики регулювання регіонального розвитку визначається розробкою ряду законопроектів: “Про територіальний устрій України”; “Про місцеві державні адміністрації (нова редакція)”; “Про місцеве самоврядування громади”; “Про службу в органах місцевого самоврядування (нова редакція)”; “Про засади державної регіональної політики”.

Сьогодні відчувається нестача комплексних досліджень рівня розвитку регіонів у розрізі окремих міст. Основа більш ефективної економіки на рівні регіону полягає у регіональній концентрації чинників виробництва: підприємництва, капіталу, робочої сили, знань. До цього додається розміщення в одному місці виробників, постачальників матеріальних ресурсів, інфраструктури, освітніх і дослідницьких закладів.

Соціально-економічна категорія “рівень життя населення” використовується в науковій літературі, у правових і нормативно-господарських документах для характеристики ступеня задоволення фізичних,

духовних і соціальних потреб людей у суспільстві, тобто якості життя населення, величини його добробуту і благополуччя і служить важливим соціально-економічним критерієм при виборі напрямків і пріоритетів економічної і соціальної політики держави [3].

Рівень життя населення визначається, з одного боку, складом і величиною потреб у різних життєвих благах (продукти харчування, одяг, житло, транспорт, різні комунальні і побутові послуги, освіта, медичне обслуговування, культурно-просвітні заходи і т.д.), з іншого боку – можливістю їхнього задоволення, виходячи з пропозицій на ринку товарів та послуг і реальних доходів людей, їхньої заробітної плати. У свою чергу і розмір реальної заробітної плати, і рівень життя населення визначаються ступенем ефективності виробництва на основі використання досягнень науково-технічного прогресу, масштабом розвитку і якістю сфери послуг, освітнім і культурним рівнем населення [4].

Для аналізу й оцінки рівня життя використовують різні показники, такі як величина валового і внутрішнього продукту, національного доходу і реального доходу на душу населення, забезпеченість житлом, величина товарообігу й обсяг послуг на душу населення й інші. Про рівень життя побічно свідчать також показники народжуваності і смертності населення, середньої тривалості життя й інші.

Найістотнішими чинниками, які кардинально впливають на зміну рівня життя населення, є політичні чинники. Вони включають характер суспільного (державного) устрою, стійкість інституту права і дотримання прав людини, співвідношення різних гілок влади, наявність опозиції, різних партій.

Кризові явища в політиці та економіці України негативно вплинули на стан здоров'я людей, призвели до все більшого скорочення тривалості життя українців та зростання смертності.

Виходячи з нагальної потреби поліпшення демографічної ситуації в країні, Радою національної безпеки і оборони України були розглянуті питання демографічної ситуації та стану розвитку трудових ресурсів потенціалу України.

Рада національної безпеки і оборони України доручила Кабінету Міністрів України у взаємодії з фракціями та комітетами Верховної Ради України врегулювати у нормативних актах питання удосконалення системи стимулів до ефективної та продуктивної праці, в тому числі забезпечення належних умов праці та її охорони, зниження ризиків для здоров'я і життя працівників, посилення відтворювальної, стимулюючої та регулюючої функцій заробітної плати, максимальної легалізації зайнятості.

З метою підвищення рівня життя населення та дотримання законодавчо встановлених державних соціальних стандартів та державних соціальних гарантій було б раціональним: поліпшення планування сім'ї, вдосконалення системи надання відповідної кваліфікованої медичної допомоги сім'ям, які бажають мати дітей; поліпшення здоров'я населення, насамперед підлітків, молоді, а також зниження рівня професійних захворювань, побутового та виробничого травматизму населення; відновлення мережі дошкільних навчальних заходів, особливо у сільській місцевості, з метою забезпечення доступності дошкільної освіти.

Висновок. Особливістю формування регіональної економічної стратегії стає усунення суперечностей між національними інтересами і глобальними цінностями. Регіональна економіка не готова брати на себе зобов'язання і відповідальність з глобальних проблем.

Важливим чинником успішності економічних перетворень на регіональному рівні є тісна співпраця бізнесу і влади. Одним з елементів такої взаємодії є протистояння груповим інтересам і формування спільної позиції щодо розвитку громади. Потрібно встановити рівновигідні взаємоеквівалентні відносини між центром та регіонами і баланс між повноваженнями центральної і місцевої влади. Попри всю важливість державної політики, головні дії мають бути вчинені на регіональному рівні. Саме від активності регіональної влади, бізнесової та громадської еліт залежить рівень економічного розвитку регіону.

Література:

1. Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г., Фащевський М.І. Просторова організація продуктивних сил України: мезо- та мікрорегіональний рівень. – Вінниця: Книга-Вега, 2007. – 572 с.
2. Онищук Г.І. Проблеми розвитку міського комплексу України: теорія і практика. – К.: Науковий світ, 2002. – 506 с.
3. Панухник О. Малі міста України: стратегії розвитку та механізми їх реалізації // Економічний часопис – XXI. – 2010. – №4. – с. 38-41.
4. Пономаренко В.С., Кизим М.О., Узунов Ф.В. Рівень і якість життя населення України: Монографія. - Х.: Видавничий Дім „ИНЖЕК”, 2003.– 226с.
5. Хвесик М.А., Горбач Л.М., Вишневська Н.В. Стратегія соціально-економічного розвитку регіону (на прикладі Волинської області). – К.: Кондор, 2004. – 376 с.

Аннотація. В статті розглянуті проблеми розвитку економіки регіонів. Визначені основні напрямки удосконалення управління економікою.

Ключевые слова: економіка, регіон, соціально-економічне розвиток, регіоналізація.

Summary. The article considers problems in the development of the region's economy. Major directions for improvement of the region's economy management under conditions of the economic crisis are outlined.

Key words: economy, region, socioeconomic development, regionalization.

УДК 339.43.001

Застрожніков А.Г.,
к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

МАРКЕТИНГОВЕ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Розкрито сутність поняття «маркетингове планування». Систематизовано методи та визначено етапи впровадження матричного підходу на всіх етапах планування

Ключові слова. Планування, матричні методи, стратегічний рівень, маркетинг, матриця